

No. 11. }

November 1887.

{ 13de Aargang.

St. Martinus.

(Frit efter det Lydske ved A. Langsted).

Jeg var nøgen, og J klædte mig. (Matth. 25, 36.)

Naar den første Frost har lagt
 Haand paa Skovens Purpurdragt,
 Naar en Taage, kold og klan,
 Dækker Nøgenhedens Stam, —

Naar som Vinterens Herold
 Stormen farer frem med Vold,
 Kommer der en Dag, hvorpaa
 Du en Helgen mindes maa.

St. Martinus sig en Gang
 Panisertklædt i Sædlen svang;
 Kappen, sid og røb som Blod,
 Han for Binden slagre lod.

Men ved Borgeled der sad
 En forfrosnen Mand og bad
 I sin Nøgenhed om Læ,
 Skjælvende paa Haand og Kne.

Midderen holdt Hesten an,
 Med sit Glavind delte han
 Kappen. af hvis halve Del
 Gubben fik en Klædning hel.

Derpaa sprængte han afsted,
 Kjempede i Slaget med;
 At han Kappen halv kun bar,
 Blev vel neppe Nøgen va'r.

Men ubi den samme Nat
 Bafles han af Sønne brat,
 Og i Straaleglands han saa,
 Kristus for hans Leie staa.

Han som Purpurtaabe bar
 Pligen, han af Kappen skar,
 Og en Stemme hæved sig:
 "Dette har du gjort for mig!"

Naar den første Frost har lagt
 Haand paa Skovens Purpurdragt,
 Naar en Taage, fold og klam,
 Dækker Nøgenhedens Stam, —

Naar som Vinterens Herold
 Stormen farer frem med Vold,
 Da, Gud give, at du maa
 Stægte St. Martinus paa! —

Thi hvor ofte paa din Bei
 Møder dig en Ligger ei,
 Bedder dig om Ly og Læ,
 Skjelvende paa Haand og Kne?

Stil da du din Næstes Nød,
 Er han hungrig, bryd dit Brød;
 Nøgen, med barmhjertig Haand
 Del med ham dit Klædebon!

Da — i sidste Nattevagt —
 Kommer i hin Stobbers Dragt
 Jesus og tilhøiſſer dig:
 "Dette har du gjort for mig!"

Ovenstaaende fortælles om Martin af
 Tours. Han var født omtr. 319 af
 hedenſke Forældre. Han var først Soldat;
 da han blev Kristen, udmærkede han sig ved
 sin fromme Vandel og standhaftige Bekjen-
 delse af Sandheden. Forfulgt af Arianerne
 maatte han flygte til Frankrig, hvor han i 375
 blev Biskop af Tours. Han døde Aar 400.

Den katholicke Kirke helligholder hans
 Begravelsesdag den 11te November. Fordi
 Geiſtligheden paa denne Fesdag pleiede at
 modtage som Tiende sine Gæs og Høns.
 gav dette Anledning til Navnet Mortens-
 gaas og til den Skik at spise Gæs paa
 denne Dag. Luther blev født paa Mortens-
 aften d. 10de Novbr. og fik derfor efter denne
 Helgen Navnet Martin eller Morten.

Dagen for Lalleſteſten.

"Du kan ikke gaa til Skole idag, Edvard,"
 ſagde den gamle Madam St. John til sin
 Sonneſøn, idet hun med et meget beſymet
 Anſigt ſatte den tarvelige Frokoſt paa Bor-
 det. "Bedſtefader er helt daarlig idag, og
 du kommer til igen at paſſe Sporſtiſtet for
 ham. Heldigviſ er det Dagen for Lalle-

ſteſten, ſaa giver Skolen jo altid en liden
 Ferie, og en Dag mer eller mindre gjør ikke
 ſaa noie."

"Nei," ſvarede Drengen, en ſtor, kraftig
 Knos paa fjorten Aar, "jeg har desuden
 længe tænkt paa, at jeg ſnart kommer til at
 holde op at gaa i Skole. Jeg bør holde
 op nu, da Bedſtefader bliver ſvagere og ſva-
 gere. Lad mig ſe, hvor mange Dage er det,
 jeg i dette Eſteraar har forſømt Skolen for
 at paſſe Sporſtiſtet."

"De to første Gange maatte gamle Sam
 gjøre det; det var, ſeend de troede, at du
 var ſtor nok. Men," tilſpode den Gamle,
 idet hun med Stolthed ſaa paa ſin Sonne-
 ſøn, "ſaaſnart Stationsforvalteren ſaa dig,
 ſaa han nok, du var Mand for at gjøre det."

"Nei," ſvarede Drengen beſtedent, "han
 ſagde kun, at han vilde holde Die med mig,
 og ſaa længe, jeg ikke hørte Andet, kunde
 jeg gjerne komme hver Gang, Bedſtefader
 ikke kunde."

Det havde ſandelig ogſaa været en ſtor
 Glæde for den gamle St. John, at Drengen
 var ſlink nok til undertiden at indtage Bedſte-
 faderens Plads. Det var nemlig en af
 Reglerne ved Banen, at, naar en Sporſtiſter
 var ſyg, ſkulde han ſtaffe en paalidelig Mand
 i ſit Sted, og at betale en ſaadan var meget
 haardt, da St. Johns ikke havde Andet end
 den gamle Mandſ Fortjeneste at leve af.
 Edvard var en ſlink, begavet Dreng, og paa
 ſin Dødsſeng havde hans Forældre bedet
 Bedſteforældrene give ham ſaa god en Op-
 dragelſe, ſom det var muligt. Men de havde
 ikke eſterladt Sønnen Nogetſomhelſt, og for-
 ſjellige Uheld, der fulgte efter hinanden,
 gjorde det endnu haardere for den gamle
 St. John at underholde ſin lille Familie.
 Edvard havde længe med Utaalmodighed
 inødeſeet den Tid, da han ſelv kunde for-
 tjene Noget, og han vidſte, at Kjobmanden,
 Hr. Velding, ſtrag vilde give ham Arbeide;
 men, naar han talte om det, ſvarede Bedſte-
 faderen ham: "Jeg holder det nok gaaende
 lidt endnu. For din Faders Skyld onſker
 jeg, at du ſkal lære ſaa meget ſom muligt.
 Jeg er viſ paa, at jeg endnu et Aarſtid kan
 tjene nok til Føde, Klæder og din Skolegang."

Derved blev det ; men den gamle Mand havde gjort Regning uden at tage Koldfeberen i Beregning. Tidligere havde han kunnet gaa oppe og passe sit Arbejde trods den, men nu var den værre end nogenstunde. — Ti Dage af de to Maanedre siden Sommerferien havde Edvard allerede forsomt Skolen.

“Du ser, Bedstemoder,” sagde Edvard, der talte og spiste paa en Gang, thi han havde ingen Tid at give bort, naar han skulde være paa sin Post i rette Tid, ‘du ser, at, var jeg efter Sommerferien kommen i Tjeneste hos Hr. Velding, havde jeg allerede tjent Noget, og, naar jeg var slikt, vilde han snart lægge paa min Løn. Havde jeg nu haft de Penge, saa havde vi ikke behovet at fejre Takkfesten saa ynkelig, som vi nu blive nødt til. Jo, jeg takker for saadan Takkfest,” tilfoiede Drengen bittert, “Bedstefader syg, ingen Raskun, intet andet Godt, blot Brød, lidt Fless og Maisvælling. Jeg er ikke en eneste Smule taknemlig !”

“Men Edvard dog !” raabte den gudfrygtige Gamle, helt forskædet ved dette Udbrud af den ellers saa milde, taalmodige Dreng. “Tal ikke saa højt ; Bedstefader kan høre det, og saa bliver han bedrøvet. Vi ere dog Alle ilive, vi ere ikke nær saa fattige som mange Andre, og Herren vil nok sørge for os. Bistnok bliver det ikke saadan en Takkfest som den, vi have haft de andre Aar, eller som den, jeg haaber, vi skulle have til næste Aar ; men vi have dog saameget at takke for, og det ved du godt. Vær nu glad igjen, Edvard ! Du er jo Bedstemoderens Lyk og Glæde, du maa ikke blive forknyt.” Den Gamle kysede hjærtligt Drengen ; men hvor tappert hun end kjæmpede, var der dog Taarer i hendes Dine, da hun hun saa efter sin Sonneson, idet han hurtig løb hen over de Stubmarker, der skilte dem fra Stationen ved Linville, som næsten laa en Fjerdingvei fra deres Hjem.

Sporstikket var i Orden til at modtage det første Tog, saa Edvard gik forbi det op til Telegrafkontoret for at høre, om der var noget Nyt eller nogen særlig Ordre til ham.

Nei, Alt var i Orden, og hele Formiddagen igjennem kom og gik Jtlog, Pasfagertog og Godstog i den sædvanlige Rækkefølge.

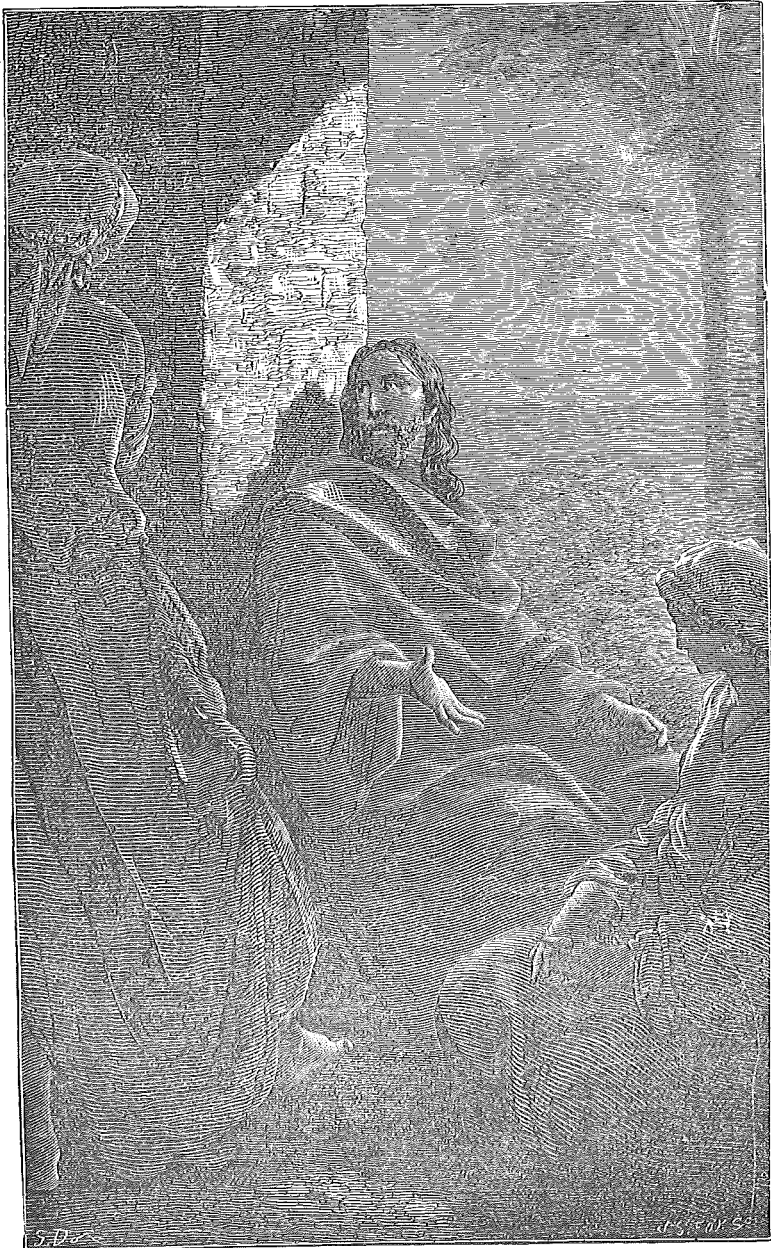
Men omtrent Kloften to begyndte der at komme Uorden i Tingene. Et Jtlog kom for sild, saa det blev nødvendigt at telegrafere til Sherburne, den By, der imod Ost var nærmest ved Linville, at det først ankommande Tog skulde vente der, og i den nærmeste By mod Vest, Stillwater, holdt to Godstog, der med Utaalmodighed ventede paa, at Banen skulde blive klar, og, da endelig Lokomotivet for et Godstog lob af Skinnerne tæt ved Sherburne, begyndte Alt at gaa hulter til bulter. Edvard var ret i Mande og passede sit Sporstikket med store Omhu end nogenstunde. Kl. fire holdt et Jtlog fra Sherburne, der var kommen adskillige Minutter for sent, foran Linville Station ; men de tilborlige Signaler til at standse et Jtlog der kom fra den modsatte Side, og hvis Rumlen man allerede kunde høre vare givne, og Ingen tænkte, at det havde nogen Fare. Alt vilde ogsaa være gaaet godt, hvis blot Togføreren paa det kommende Tog havde passet paa, men han, der mente sig i sin gode Ret, havde ikke lagt Mærke til Signalerne ; han blev derfor saa forskædet, da han saa Toget fra Sherburne, som spærrede Veien, at han dreiede Maskinen tilbage og anbragte Bremserne med et saadant Ryk at de knækkede, og Toget vedblev, trods alle hans Anstrengelser, med forfærdelig Hast at fare sin Undergang imode.

Edvard tilligemed en halv Snæs andre Folk, der stode ved Stationen, saa strax den frygtelige Fare, og han sprang frem til Sporstikket, idet han tænkte, det var muligt at afværge Ulykken ved at dreie Sporet og saaledes føre det kommende Tog ind paa et Sidespor. Men hans Hjerte holdt af Angst næsten op at banke, da han saa, at Lokomotivet for det Tog, der holdt, var halvt inde paa Dreieskinnen.

“Tilbage, tilbage,” raabte han, idet han greb fat i Sporstikket med den ene Haand og svingede den anden vildt i Luften. “For Himlens Skyld tilbage !”

(Fortsættes paa Side 86).

Jesús hos Martha og Maria i Bethania (Luk. 10, 38—42).

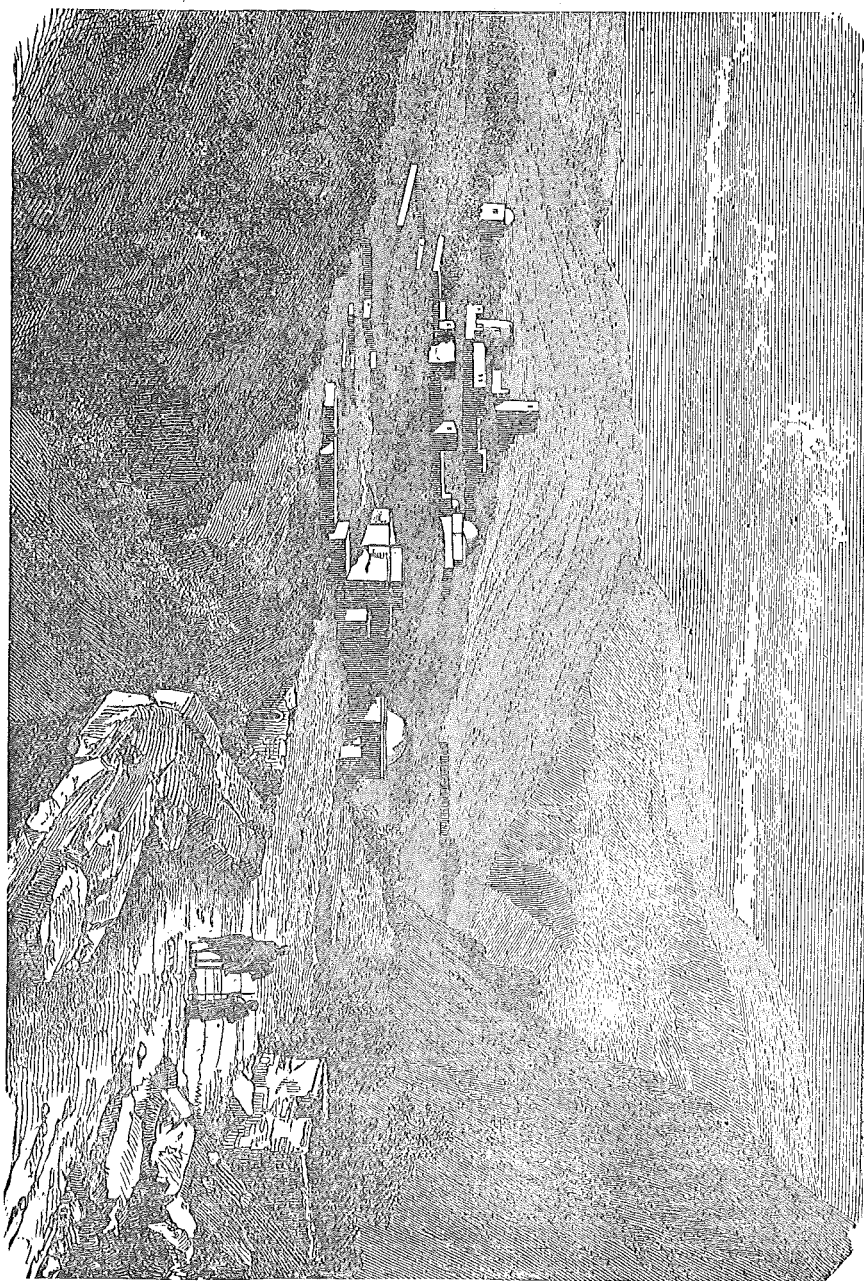

Det er nødigt, dette Ene
 Lær mig, Gud, at kjende ret!
 Verden kan mig Intet tjene,
 Den for Sjelen findes slet.

Saa Marias Troes Kødber
 Hefte til denne Stat,
 Da hun sig ved Jesu Fødder
 Juld af Længsel havde sat.

Hans Tale var liflig i Hjerte og Dre,
 Hun vilde saa gjerne hans Vilje saa høre,
 Hun smagte den Sødhed, i Frelseren laa,
 Han ene for hende var Alting at saa.

Bethania.

Bethania laa paa den østre Straaning af Oliebjerget, omtrent 2 engelske Mile fra Jerusalem. Her havde Jesus et kjært Hjem i Lazarus's Hus, her opvakte han Lazarus fra de Døde, herfra drog han ind til sin Lidelse og Dod, i Nærheden heraf opfor han til Himmelen. — Der er nu kun faa Levinger igjen af denne By. Den ligger venligt mellem Figen- og Ojetræer, men yderst ensomt paa Grændsen af det Strøg af Judas Ørken, der mod Øst naar ned til Jerikos Sleite.

Togføreren forstod Drengens Mening, Lokomotivet gav et lidet Pust og begyndte langsomt at gaa tilbage; men det kommende Tog havde næsten naaet Stedet, og en halv Snes Mænd fore frem for at trække Drengen tilbage. "Afveien, afveien," raabte de "du bliver knust!" Men Edvard svarede ikke og vorte sig ikke af Stedet, kun en eneste Tante so'r med Lynets Hurtighed gennem hans Hoved, idet han solte Lokomotivets hede Aande paa sin Kind. "Det gjælder mig eller hundrede Andre — maaste begge Dele. Men heller mig end hundrede!" Vilde det Lokomotiv dog heller aldrig komme af Stinnen! Da denne endelig var fri, stod Drengen midt mellem begge Maskiner og kunde næsten røre dem begge; det saa ud, som skulde han knuses. De forreste Hjul af det kommende Lokomotiv berørte netop Stinnen, da dreiede den sig, adlydende et voldsomt Ryk af Drengens Haand, Toget so'r brusende ind paa et Sidespor, den overhængende Ulykke var afværget.

Allt løb rundt for Edwards Dine, og den modige Dreng, der havde været saa nær ved at ofre sit Liv for Andre, faldt, idet Toget so'r forbi ham, bevidstløs om.

Flere Mænd løb til for at løfte ham op og bære ham ind paa Stationen, hvor Allt var i fuldstændig Forvirring, og hvor Passagerer fra begge Tog myldrede imellem hverandre, idet de spurgte: "Men hvad er det dog? Hvad er der i Veien?"

"Hvad der er i Veien!" gjentog en stor, kraftig Maskinarbejder, der havde været Vidne til det Hele, og hvis Stemme nu, paa Grund af den Bevægelse, han var i, lød underlig mild og afbrudt, "hvad der er i Veien! ikke Andet, end at denne Dreng, der ligger, har fæstet en god Stump af Eder fra at mases og knuses i tusinde Stykker!"

"Hvorledes? Hvad har han gjort? Hvad hedder han? Fortæl os, hvordan det gik til!" lød det i forvirrede Raab fra Mængden, som en Gysen gennemfor, da den hørte, hvor nær den havde været ved Undergang og Død. Ibrige for at faa et Glimt af den unge Helt at se, trængte de sig om Drengen, der netop var kommen til sig selv, og En af

dem foreslog, at de, før de fortsatte Reisen til forskjellige Steder, dog maatte vise deres unge Nedningsmand deres Erkjendtlighed. Forslaget vandt Gjentang, og saa Minutter efter blev en Pung med fire hundrede Dollars overrakt den forundrede, endnu halvt forvirrede Dreng.

Keppe et Kvartel efter hint forfærdelige Dieblit, da Liv og Død stod paa Spil, var Allt igjen stille paa Linville Station. Togene vare gaaede høert til sin Side, og Allt var kommet i den gamle Orden.

Edvard reiste sig og gik med et underlig blegt og træet Ansigt hen til Stationsforvalteren, idet han sagde: "Hr. Borkan, De kunde vel ikke lade en Anden passere Sporskiftet Resten af Dagen. Jeg feiler ikke Noget, men jeg er alligevel saa underlig tilpas, at jeg er bange, jeg ikke kan. Imorgen skal jeg nok komme igjen eller sørge for en Stedsfortræder."

"Gaa du kun hjem min Dreng", svarede Stationsforvalteren, "du har ærlig fortjent Hvile efter din Dagsgjerning idag. Det glæder mig, at de betalte dig saa godt; men det burde de da rigtignok ogsaa. Saadan en Mængde Reisende, der dog var i Antallet af Takkestykker! Det var blevet vædsomt — jeg er glad ved, at du passede det Sporskifte!"

Dg Stationsforvalteren trykkede Drengens Haand, idet denne gik ud af Døren.

Der stod to kraftige Karle, som videnlydig ventede paa ham. Han kjendte dem godt, det var to Fyrhødere, raa, men skikkelige Fyre.

"Vi saa dig", sagde den ene af dem, "vi saa dig, da du stod der, og synes, du gjorde dine Sager godt. Dg nu ville vi bringe dig hjem, for du er ikke stærk nok til at gaa over Stubmarkerne. — Kom her og tag fat, Ja!" Dg for den forbausede Dreng forstod, hvad Mændene havde ifinde, løftede de ham op paa sine Arme og bære ham i Guldstol under de andre Stationsfolks muntre Tilraab, over Markerne henimod hans Bedstefaders Hus, fulgte af en Flok Smaadrenge, der løb iforveien, ivrige efter at være de første, der fortalte de Gamle den store Nyhed.

Da de naaede Huset, raabte de i Munden paa hinanden: "Have I hørt det det var Jeres Ed — han saa dem komme — det gif — og hoor de raabte Hurra — og han faldt om, som han var død!"

Lykkeligvis kom just i dette Dieblit da de Gamle stod fulde af Angst og Uvisshed, Mændene med Edvard, og, efterat Begivenheden med saa Ord var fortalt, jog de Drengene væk og gif selv, fordi Edvard, som de sagde, trængte til Ro, og han var nu ene med Bedstemoderen og Bedstefaderen, hvis Feber Spændingen havde jaget bort, idetmindste for den Dag.

Hvor vare de glade og stolte af sin Sønnesøn!

"Saa", sagde Edvard, da han havde hvilet sig lidt, "nu maa jeg op og ned til Byen for at kjøbe en Kalkun og andre gode Sager, for nu kan det nok være, at vi skulle have en ordentlig Middag imorgen," og han smilte glad til de to kjære, gamle Ansigter, der boiede sig over ham.

"Nei, min Dreng," svarede Bedstemoderen kjærligt, "du er endnu altfor træt, og det er tidsnok, naar vi bare saa det kjøbt iaften."

Edvard lagde sig tilbage, vel tilfreds med at saa lidt længere Hvile, og godt var det, han ikke gif; thi i Mørkningen bandede det paa Døren, og ind traadte Byens Præst og Kjøbmand Velding, den vigtigste Mand i Linville. De bare en stor Kurv imellem sig, som viste sig at være rigelig fyldt med Alt, hvad der hørte til for at fejre Takkefesten paa bedste Maade.

"Vi have hørt om dit Heltemod, min Dreng," sagde Præsten til Edvard, der blev blussende rød ved hans Ord. "Du maa have tænkt hurtigt og handlet, næsten før du tænkte."

"Det gif Altsammen i saadan en Fart," svarede Edvard smilende, "at jeg tror knap jeg vidste, hvad jeg vidste, og jeg kan knap huske, hvad jeg gjorde."

"Men vi Andre ved, hvordan det Hele gif til," sagde Hr. Velding ventligt, "og saa fyldte Nogle af os denne Kurv til Takkefesten for at vise dig, at vi seje paa Mod

og Landskræverelse." Derpaa vedblev han, idet han sænkede sin Stemme lidt: "Jeg ved ogsaa, hvor gjerne du vil lære Noget, Edvard, og vi ere blevne enige om et Aarsiid at holde dig i den bedste Skole der er her. Og derpaa, min Dreng, vil jeg gjerne, at du skal komme til mig for bestandig. Du ved, jeg har ingen Søn, der kan overtage Handelen efter mig, og jeg har altid syntes godt om dig. Men nu ville vi ikke snakke mere om det iaften, du har bedst af Ro. Tænk over det, og nu Farvel og glædelig Takkefest!"

Og dermed var Kjøbmanden og Præsten borte, for den overrastede Familie endnu ret havde fattet det glimrende Tilbud, der blev dem gjort.

Aldrig er nogen Takkefest bleven fejret med inderligere Tak, end hin blev fejret i det lille Hus af Edvard og hans Bedsteforældre.

Hr. Velding holdt sit Ord: Planen, han havde foreslaaet, blev udført, og Edvard St. John er, skjøndt endnu ung, en af de mest agtede Borgere i Linville. — Over Takkefest tænker han paa hint frygtelige Dieblit, da Gud brugte hans Barnehaand som Redskabet til at frelse saa mange Wienskelliv og gjengjeldte hans utaknemmelige Klager med at oplyde hans kjæreste Datter.

En streng Kur.

En saadan Kur anvendtes og gjorde sin Virkning paa en større Aulsgaard i Lydstland, beliggende ved Odersloden, der, hvor dens Bænde langsomt flyde ud mod Nærsoen. Landmanden, der eiede Gaarden, havde altid været en hæderlig og retskaffen Mand, men først i sine ældre Aar blev han en troende Kristen, og nu havde hans Husfæller ikke let ved stroy at forslaa det nye Liv han vilde have indført paa Gaarden, ikke engang hans egen Datter, den sllinke Sofie, der med Dygtighed styrede Husholdningen for ham. Hun havde den stygge Bane ved enhver Leilighed at udbryde: "Aa Gud!" "Herre

Gud!" eller "Herre Jesus!" Dette gjorde Faderen ondt at høre; han bad hende mange Gange om at lade være, ja foreholdt hende, hvor ondt og syndigt det var; men Alt for-gjæves, Sofie slog altid Formaningen hen med de Ord: "Na Fader, du tager det og-saa alfor noie; jeg tænker aldrig over, naar jeg siger det, og det, man ikke mener noget Ondt med, det kan da umuligt være Synd."

Da det saaledes slet ikke hjalp, hvad Faderen sagde, holdt han helt op med at nævne den Ting; men en Aften, da Sofie var borte, sagde han til Karlene i Folkestuen: "Imorgen, naar I spise Eders Døvre, saa raaber kun den Ene efter den Anden: "Jomfru Sofie, Jomfru Sofie," men, naar hun saa kommer og spørger, hvad I ville, saa svarer: "Na slet Intet, vi sige kun saadan, men mene ikke Noget med det."" Pigerne i Kjøkkenet gav han samme Bæfled. Næste Morgen, da Jomfru Sofie staar i Spisestuen og giver ud, hvad der den Dag skal bruges raabes der fra Folkestuen: "Jomfru Sofie, Jomfru Sofie." Hun skyn-der sig ned og spørger, hvad der er paafærde. "Na Intet, det er kun Noget, vi sige uden at tænke over det." Skjændende slaar hun Døren i; men nu lyder det fra Kjøkkenet: "Jomfru Sofie, Jomfru Sofie," men, da hun kom der, fik hun heller ikke Andet end tomme Ord, og saadan blev det ved, indtil hun fuldstændig havde tabt Taalmodigheden og rød og opphidset kom ind til Faderen.

"Hvad er der paafærde, Barn, du ser jo saa vred ud?" spurgte han.

"Ja, det har jeg da ogsaa Grund til," svarede hun og fortalte med heftige Ord, hvorledes alle Tjenestefolkene forhaanede hende. "Na," sagde han, "det er jo ikke saa slemt ment, de have jo ikke noget Ondt ifinde dermed." Da begyndte Datteren at græde høit: "Nei Fader, kan du da ikke begribe, at al Uerbøddighed hos Tjenestefolkene er forbi, naar de Alle hen i Beiret raabe mit Navn uden at have nogen Tanke derved; og det vil du give dem Lov til!"

"Men Sofie," sagde Faderen nu alvorlig, "jeg kan ikke forstaa dig; du vil, jeg skal skjænde paa Folkene, fordi de raabe "Jomfru

Sofie," og mener dog, at Gud ikke bliver vred, naar du bestandig tager hans Navn i Munden uden at vende nogen Tanke til ham."

Dette Bevis slog hende. Hun faldt Faderen om Halsen og lovede, at hun i Fremtiden vilde vogte paa sin Tunge. Nu kunde hun forstaa ham; men det varede en Stund før hun kunde holde op at græde.

Det kostede hende endnu mangen en Kamp; men, hvad intet Menneſte formaar: at tæmme, Tungen, "det ustyrlige Onde," det lykkedes hende endelig ved Guds Kraft.

Bordbon.

Nu sætte vi os, Fader, ned
At nyde dine Gaver,
Som du i din Varmhjertighed
Os kjærlig stjenket haver.

Vi bede dig i Jesu Navn,
Du selv vor Gæst vil være,
Og siben os i Himmerig
Vil tage til din Vre.

Gaa de.

Mit Første er i Sal, men ei i Stue,
Mit Andet er i Sal, men ei i Flue,
Mit Tredie er i Svin, men ei i Ko,
Mit Fjerde er i Bin, men ei i So,
Mit Femte er i Klib, men ei i Lab,
Mit Sjette er i blid, men ei i Mad,
Mit Syvende er i Val, men ei i Lind,
Mit Ottende er i Val, men ei i Bind.

Mit Hete.

Ja, har du læst om de romerske Krige,
Saa kjender du Manden, det tør jeg dig sige.

I. M.

Opløsning

paa Gaaden i No. 9:

B l a d.

Rigtig opløst af S. L., Oscar, Minu.

Entered at the post office La Crosse, Wis., as second-class matter.

"Fædel. og Emigr."s Trykkeri, La Crosse, Wis.